



University of  
Sistan and Baluchestan



Iranian Educational  
Psychology Association

## Predicting Adolescent Psychological Well-Being Based on Schwartz Value System During the Covid-19 Pandemic

Leila Kabiri<sup>1</sup> | Fatemeh Jalili<sup>2</sup> | Molouk Khademi Ashkzari<sup>3</sup>

1. PhD student of Psychology Department of Educational Psychology, Faculty of Education & Psychology, Alzahra University, Tehran, Iran. E-mail: [l.kabiri.2525@gmail.com](mailto:l.kabiri.2525@gmail.com)
2. PhD student of Psychology Department of Educational Psychology, Faculty of Education & Psychology, Alzahra University, Tehran, Iran. E-mail: [fajalili@gmail.com](mailto:fajalili@gmail.com)
3. Corresponding Author, Professor of Psychology Department of Educational Psychology, Faculty of Education & Psychology, Alzahra University, Tehran, Iran. E-mail: [Mkhademi@alzahra.ac.ir](mailto:Mkhademi@alzahra.ac.ir)

### Article Info

#### Article type:

Research Article

#### Article history:

Received: 4 October 2024

Received in revised form:  
9 March 2025

Accepted: 21 September 2025

Published online:

22 September 2025

#### Keywords:

Psychological well-being,  
Schwartz value system,  
Covid-19 pandemic.

### ABSTRACT

Psychological well-being encompasses multiple aspects of positive functioning and is associated with activities that lead to self-actualization, personal development, goals and growth. Various factors can contribute to adolescents' psychological well-being. The aim of this study is to examine the role of Schwartz's value system in predicting adolescents' psychological well-being. This study employs a descriptive-correlational research design. The statistical population includes all female lower secondary school students in Qazvin during the 2021–2022 academic year, totaling 7340 students. Using Cochran's formula, a sample of 240 students was selected through the convenience sampling method from the mentioned population. Data were collected using the Psychological Well-Being Questionnaire (Ryff, 1989) and the Value System Questionnaire (Schwartz, 2006). Data analysis was conducted using Pearson's correlation coefficient and simultaneous regression analysis. The findings indicated that all the components of the value system (except stimulation) have a positive and significant relationship with psychological well-being. Moreover, the components of the value system were able to predict 30% of the criterion variable, i.e., teenagers' psychological well-being. Therefore, it can be concluded that teenagers' value systems play a crucial role in their psychological well-being, and it is necessary for schools to place greater emphasis on this issue.

**Cite this article:** Kabiri, L., Jalili, F., & Khademi Ashkzari, M. (2025). Predicting Adolescent Psychological Well-Being Based on Schwartz Value System During the Covid-19 Pandemic. *Journal of Educational Psychology Studies*, 22 (59), 219-243. DOI: 10.22111/JEPS.2025.43187.5233



© The Author(s).

Publisher: University of Sistan and Baluchestan

DOI: 10.22111/JEPS.2025.43187.5233



## پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی دانش‌آموزان بر اساس نظام ارزشی شوارتز در دوران

### پاندمیک کووید-۱۹

لیلا کبیری<sup>۱</sup> | فاطمه جلیلی<sup>۲</sup> | ملوک خادمی اشکذری<sup>۳</sup>

۱. دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، گروه روانشناسی، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران. رایانامه: [l.kabiri.2525@gmail.com](mailto:l.kabiri.2525@gmail.com)

۲. دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، گروه روانشناسی، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران. رایانامه: [fajalili@gmail.com](mailto:fajalili@gmail.com)

۳. نویسنده مسئول، استاد روانشناسی، گروه روان‌شناسی، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران. رایانامه: [Mkhademi@alzahra.ac.ir](mailto:Mkhademi@alzahra.ac.ir)

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی	بهزیستی روان‌شناختی، جنبه‌های متعددی از عملکرد مثبت را در بر می‌گیرد و با فعالیت‌هایی مرتبط است که به تحقق خود و رشد شخصی، اهداف و رشد منجر می‌شوند. عوامل مختلفی می‌توانند در بهزیستی روان‌شناختی نوجوانان نقش داشته باشند. هدف از انجام این پژوهش بررسی نقش نظام ارزشی شوارتز در پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی نوجوانان بود. روش پژوهش، توصیفی-همبستگی بود و جامعه آماری این پژوهش، کلیه دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه اول شهر قزوین بود که در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ به تعداد ۷۳۴۰ نفر بوده است. با استفاده از فرمول کوکران، تعداد ۲۴۰ دانش‌آموز، به‌عنوان نمونه آماری پژوهش، با روش نمونه‌گیری در دسترس از جامعه آماری فوق انتخاب شدند. داده‌ها با استفاده از پرسشنامه‌های بهزیستی روان‌شناختی (ریف، ۱۹۸۹) و نظام ارزشی (شوارتز، ۲۰۰۶) گردآوری شدند. به کمک نرم‌افزار Spss نسخه ۲۶ از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون همزمان برای تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد که کلیه مؤلفه‌های نظام ارزشی (به جز برانگیختگی) با بهزیستی روان‌شناختی رابطه مثبت و معناداری داشتند ( $p < 0/001$ ) و همچنین مؤلفه‌های نظام ارزشی توانستند ۳۰ درصد از متغیر ملاک، یعنی بهزیستی روان‌شناختی نوجوانان را پیش‌بینی نمایند. بنابراین می‌توان گفت نظام ارزشی نوجوانان نقش تعیین‌کننده‌ای در بهزیستی روان‌شناختی آن‌ها دارد و نیاز است در مدارس، بیشتر به این امر پرداخته شود.
تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۷/۱۳	
تاریخ ویرایش: ۱۴۰۳/۱۲/۱۹	
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۶/۳۰	
تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۶/۳۱	
واژگان کلیدی: بهزیستی روان‌شناختی، نظام ارزشی شوارتز، پاندمیک کووید-۱۹.	

استناد: کبیری، لیلا؛ جلیلی، فاطمه؛ و خادمی اشکذری، ملوک (۱۴۰۴). پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی دانش‌آموزان بر اساس نظام ارزشی شوارتز در دوران

پاندمیک کووید-۱۹. *مطالعات روانشناسی تربیتی*، ۲۲ (۵۹)، ۲۱۹-۲۴۳.

DOI: 10.22111/JEPS.2025.43187.5233



## مقدمه

یکی از بیماری‌های نوظهور عصر حاضر، کووید-۱۹ است که به‌عنوان بیماری همه‌گیر و جهانی از سوی سازمان جهانی بهداشت معرفی شده است (پپ<sup>۱</sup> و همکاران، ۲۰۲۳). کووید-۱۹ نه صرفاً یک بیماری، بلکه یک واقعیت روانی-اجتماعی است که اثرات روانی-اجتماعی و رفتاری آن، نیازمند شناسایی ابعاد مختلف فرهنگی، روان‌شناختی، سیاسی و اجتماعی و در نهایت، تهیه دستورالعمل‌های مناسب است (محمدی‌مزلقانی و همکاران، ۱۴۰۳). یکی از دوره‌های سنی که می‌تواند متأثر از اثرات کووید-۱۹ باشد، نوجوانی است (مانتوانی<sup>۲</sup> و همکاران، ۲۰۲۱) و طبق نظریه ذهن<sup>۳</sup>، تحول نوجوانان را به‌طور بی‌سابقه‌ای تحت تأثیر قرار داده است (مینارد و همکاران، ۲۰۲۶). دوره نوجوانی بازه زمانی بین بلوغ و رسیدن به بزرگسالی را توصیف می‌کند (ورهوین<sup>۴</sup> و همکاران، ۲۰۱۹). در این دوره تغییرات اساسی در ابعاد مختلف رشدی اعم از جسمی، روانی، اجتماعی، جنسی و ... اتفاق می‌افتد (وفایی و همکاران، ۱۴۰۱). دوره نوجوانی مرزهای سنی مشخصی ندارد، اما تقریباً از ۱۲ سالگی آغاز شده و تا آخرین سال‌های دهه دوم زندگی که رشد جسمانی به‌تدریج کامل می‌شود، ادامه دارد (توینگ<sup>۵</sup> و همکاران، ۲۰۱۸). در این دوره، نوجوان، هویت فردی خود را جدا از هویت خانوادگی بنا نهاده (الوتری<sup>۶</sup> و همکاران، ۲۰۱۷) و فرزند وابسته به خانواده، کم‌کم به فردی مستقل تبدیل می‌شود (دیتمن و راسنبرگر<sup>۷</sup>، ۲۰۱۹). نوجوانان به علت اینکه مانند بزرگسالان آمادگی پذیرفتن و یا مقابله با مشکلات زندگی را ندارند و برخی از مشکلات عادی برای آنان به‌صورت شدید و جدی

---

<sup>۱</sup> . Pepe

<sup>۲</sup> Mantovani

<sup>۳</sup> Theory of Mind

<sup>۴</sup> Verhoeven

<sup>۵</sup> Twenge

<sup>۶</sup> Eleuteri

<sup>۷</sup> Dittmann & Rothenberger

جلوه می‌کند، در برابر مشکلات و خطرات مانند آسیب‌های جسمی و روانی ناشی از پاندمیک کووید-۱۹ آسیب‌پذیرترند (ساوراب و رانجان<sup>۱</sup>، ۲۰۲۰). عوامل مختلفی می‌توانند در این دوره بر سلامت روان نوجوانان تأثیر داشته باشند که یکی از شاخص‌های مهم آن، بهزیستی روان‌شناختی<sup>۲</sup> است (مایر و وندرهایدن<sup>۳</sup>، ۲۰۲۰؛ بولیر<sup>۴</sup> و همکاران، ۲۰۱۳) و می‌توان نقش آن را در پاندمیک کووید-۱۹ در نوجوانان مطرح کرد (هنسون<sup>۵</sup> و همکاران، ۲۰۲۰؛ رودریگز و بورک<sup>۶</sup>، ۲۰۲۳).

بهزیستی روان‌شناختی، شامل جنبه‌های متعددی از عملکرد بهینه بوده و دربرگیرنده فعالیت‌هایی است که به رشد شخصی و بالندگی منجر می‌شوند (فولچ<sup>۷</sup> و همکاران، ۲۰۲۵). در این پژوهش، بر اساس مدل ریف<sup>۸</sup> شامل مؤلفه‌های استقلال<sup>۹</sup>، رشد شخصی<sup>۱۰</sup>، تسلط بر محیط<sup>۱۱</sup>، هدفمندی در زندگی<sup>۱۲</sup>، داشتن روابط مثبت با دیگران<sup>۱۳</sup> و پذیرش خود<sup>۱۴</sup> تعریف می‌شود (ریف، ۲۰۱۷، مرادی و همکاران، ۱۳۹۳). استقلال، زمانی ایجاد می‌شود که فرد، خود را علت پیامدهای فعالیت خویش بداند، رشد شخصی، بیانگر آن است که فرد به‌طور مداوم در کارها درگیر شود و مشکلات را حل کند تا به موجب آن توانایی‌هایش را گسترش دهد، تسلط بر محیط، به معنی توانایی فرد برای

<sup>۱</sup> Saurabh & Ranjan

<sup>۲</sup> .psychological well-being

<sup>۳</sup> .Mayer & Vanderheiden

<sup>۴</sup> . Bolier

<sup>۵</sup> .Henson

<sup>۶</sup> .Rodriguez & Burke

<sup>۷</sup> . Folch

<sup>۸</sup> .Ryff

<sup>۹</sup> autonomy

<sup>۱۰</sup> personal growth

<sup>۱۱</sup> environmental mastery

<sup>۱۲</sup> purpose in life

<sup>۱۳</sup> positive relation with others

<sup>۱۴</sup> Self- acceptance

مدیریت زندگی است، هدفمندی در زندگی، به معنی داشتن درک روشنی از معنا در زندگی و احساس جهت‌یابی است، روابط مثبت با دیگران، امری اساسی برای بهزیستی فرد است که باعث افزایش عملکرد فرد می‌شود و در نهایت، پذیرش خود، به رضایت از زندگی فرد اشاره دارد که برای سلامت روان اهمیت داشته و باعث می‌شود فرد در مورد نقاط ضعف و قوت خود به آگاهی واقعی برسد (درکیندرن و خاپوا، ۲۰۲۰). بنابراین، بهزیستی روان‌شناختی، احساس انسجام و پیوستگی، تعادل عاطفی و رضایت کلی از زندگی است (یعقوبی و همکاران، ۱۳۹۸). همچنین بهزیستی روان‌شناختی را می‌توان واکنش‌های عاطفی و شناختی به ادراک ویژگی‌ها و توانمندی‌های شخصی، تعامل کارآمد و تأثیرگذار با جهان، داشتن رابطه مطلوب با اجتماع و پیشرفت کردن در طول زمان در نظر گرفت (صدوقی و حسام پور، ۱۳۹۹). با توجه به اینکه بهزیستی روان‌شناختی، جز مهمی از ویژگی‌های مثبت نوجوانان محسوب می‌شود، تمرکز بر این مولفه می‌تواند در راستای اهداف این دوره از زندگی بسیار مهم و موثر باشد (فلاحی و سلیمی، ۱۴۰۳). همچنین این حالت، می‌تواند مؤلفه‌هایی مانند رضایت از زندگی، دلبستگی ایمن، ارزش‌ها و اخلاق را نیز در برگیرد (استیونسون<sup>۲</sup> و همکاران، ۲۰۱۹). بنابراین، بهزیستی روان‌شناختی می‌تواند متأثر از عوامل گوناگونی باشد، یکی از مهم‌ترین عوامل، نظام ارزشی<sup>۳</sup> است (شریفی و همکاران، ۱۳۹۵). با توجه به تغییراتی که در جامعه کنونی و مناسبات و روابط اجتماعی به وجود آمده است، مسائل ارزشی و اخلاقی به عنوان مهم‌ترین دغدغه‌های عصر حاضر مطرح شده‌اند (رئوف‌النجم و همکاران، ۱۳۹۶). ارزش‌ها، انسان‌ها را به سوی جنبه‌هایی از محیط که باید به آن‌ها توجه شود و اهدافی که باید به آن‌ها برسد هدایت می‌کند و ملاک‌هایی فراهم می‌کند که مردم می‌توانند برای ارزیابی رفتار خود و دیگران از

---

<sup>۱</sup> Der Kinderen & Khapova

<sup>۲</sup> Stevenson

<sup>۳</sup> value system

آن استفاده کنند (مادوا<sup>۱</sup> و همکاران، ۲۰۲۳؛ پیائو<sup>۲</sup> و همکاران، ۲۰۲۲). بنابراین، نظام‌ارزشی یا همان عقل عملی و مجموعه کیفیت‌های مطلوب و درونی در ساختار روان‌شناختی افراد، به‌عنوان درونی‌ترین لایه‌های شخصیت و هویت، شکل‌دهنده پایه‌های نظام نگرشی و رفتاری آنان است (سین<sup>۳</sup>، ۲۰۱۹). هر یک از ارزش‌ها را که دارای جنبه‌های گوناگون شناختی و عاطفی و رفتاری است، می‌توان شکل‌دهنده پایه‌های سبک زندگی فرد دانست که دارای بیشترین تأثیر در کنش‌ها و واکنش‌های اوست (بلیک<sup>۴</sup> و همکاران، ۲۰۲۱). ارزش‌ها، سازه‌های روان‌شناختی وسیعی هستند که بر رفتار انگیزشی و بهزیستی فردی اثرگذار هستند (لابادی<sup>۵</sup> و همکاران، ۲۰۲۲) و به‌عنوان کیفیت رفتار مطلوب، فراهم کردن سازمان و انسجام در زندگی و مدیریت رفتار هدفمند تعریف شده‌اند (لاکزکو<sup>۶</sup> و همکاران، ۲۰۲۳). در دهه گذشته، نظریه نظام‌داری در باب محتوا و سازمان‌یافتگی ارزش افراد، ارائه و به‌گونه‌ای تجربی اعتباریابی شده است؛ این نظریه، نظریه ارزشی شوارتز<sup>۷</sup> است که مفهوم‌سازی مناسبی در مورد ریخت‌های ارزشی ارائه کرده است (شوارتز، ۲۰۱۲). شوارتز (۲۰۰۶)، ده نوع ارزش انگیزشی را مطابق با نیازمندی‌های عمومی از شرایط انسانی که در تحقیقات فرهنگی متفاوتی تأیید شده‌اند، استخراج نموده و هر نوع را با استفاده از اهداف مرکزی تعریف کرده است که عبارت‌اند از: ۱. خیرخواهی (تلاش برای حفظ آسایش و رفاه دیگران)، ۲. سنت‌گرایی (پایبندی به آداب و رسوم فرهنگی و مذهبی)، ۳. همنوایی (مهار اعمال و تکانش‌های مطلوب اجتماعی)، ۴. امنیت (سلامت و تثبیت وضعیت خود و اجتماع)، ۵. قدرت (اعمال کنترل بر روی افراد و منابع)، ۶. موفقیت (کسب

---

<sup>1</sup> Madva

<sup>2</sup>. Piao

<sup>۳</sup> Sinn

<sup>۴</sup> Belic

<sup>5</sup> Lábadí

<sup>6</sup> Laczkó

<sup>۷</sup> Schwartz value system

صلاحیت مطابق با استانداردهای اجتماع)، ۷. تحریک‌طلبی (تهییج، نوگرایی، مبارزه‌طلبی)، ۸. جهان‌شمول‌نگری (محافظت و حمایت از بشر و طبیعت)، ۹. لذت‌گرایی (میل و لذت جهانی) و ۱۰. خود رهنموددهی (افکار و اعمال مستقل) (ساگیو<sup>۱</sup>، ۲۰۱۱). همان‌طور که بیان شد، نظام‌ارزشی می‌تواند در بهزیستی افراد نقش داشته باشد، به‌طوری‌که همه ارزش‌های شخصی به‌جز ارزش تحریک‌طلبی رابطه مثبت و معناداری با بهزیستی ذهنی دارند و در نهایت اینکه، براساس نتایج آزمون تحلیل رگرسیون گام‌به‌گام، ارزش شخصی خود رهنموددهی نقش نیرومندتری در پیش‌بینی بهزیستی ذهنی داشته است (شریفی و همکاران، ۱۳۹۵). کوهن و شمایی<sup>۲</sup> (۲۰۱۰) در پژوهش خود به این نتیجه دست یافتند که رابطه مثبتی بین بهزیستی روان‌شناختی و ارزش‌های خیرخواهی، خودگردانی و موفقیت و یک رابطه منفی بین بهزیستی روان‌شناختی و ارزش‌های قدرت و سنت وجود داشت. تناقض در نتایج پژوهش‌ها می‌تواند به این دلیل باشد که طبق نظریه بافتارگرایی تحولی<sup>۳</sup> (لرنر<sup>۴</sup>، ۱۹۹۶)، بافت فرهنگی و همچنین سن افراد ممکن است بر رابطه بین ارزش‌ها و بهزیستی روان‌شناختی مؤثر باشد (سورتکس و شوارتز<sup>۵</sup>، ۲۰۱۷؛ بوژانوفسکا و پیوتروفسکی<sup>۶</sup>، ۲۰۱۹).

به‌طور کلی، می‌توان گفت که بهزیستی روان‌شناختی می‌تواند متأثر از عوامل مختلفی از جمله نظام‌ارزشی باشد؛ اگرچه رابطه بین بهزیستی و نظام‌ارزشی در کشورهای مختلف مورد بررسی قرار گرفته (بابوویک<sup>۷</sup> و همکاران، ۲۰۱۱، کوهن، شمایی<sup>۸</sup>، ۲۰۱۰، هاسلام<sup>۹</sup> و همکاران، ۲۰۰۹؛ جوشنلو

<sup>۱</sup> Sagiv

<sup>۲</sup> Cohen & Shamai

<sup>۳</sup> developmental contextualism

<sup>۴</sup> Lerner

<sup>۵</sup> Sortheix & Schwartz

<sup>۶</sup> Bojanowska & Piotrowski

<sup>۷</sup> . Bobowik

<sup>۸</sup> . Cohen & Shamai

<sup>۹</sup> . Haslam

و قاندى، ۲۰۰۹؛ موسو<sup>۱</sup> و همکاران، ۲۰۱۴)، اما در مورد رابطه و نقش نظام ارزشی شوارتز در پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی نوجوانان مطالعه‌ی جامعی انجام نشده است (شبانی و همکاران، ۱۳۹۴؛ بوژانوفسکا و پیوتروفسکی، ۲۰۱۹). بنابراین، لزوم بررسی هر چه بیشتر این عامل برای شناسایی و ارتقا بهتر و مؤثرتر بهزیستی روان‌شناختی نوجوانان احساس شده و با توجه به این خلأ پژوهشی، پژوهش حاضر در تلاش است تا با بررسی ارتباط و نقش این متغیر در بهزیستی روان‌شناختی، این خلأ را پوشش دهد. با توجه به اهمیت بررسی بهزیستی روان‌شناختی، توجه مطالعه حاضر به عوامل پیش‌بین مؤثر در متغیر بهزیستی روان‌شناختی معطوف شده است؛ بنابراین پژوهشگران درصدد پاسخ به این سؤال هستند که آیا نظام ارزش‌های شوارتز می‌تواند بهزیستی روان‌شناختی نوجوانان در دوران کرونا را پیش‌بینی نماید؟

### روش پژوهش

روش پژوهش حاضر توصیفی از نوع توصیفی-همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش حاضر، شامل دانش‌آموزان دختر مشغول به تحصیل در مقطع متوسطه اول دبیرستان‌های شهر قزوین بود که تعداد آن‌ها در بازه زمانی اجرای پژوهش (سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰)، ۷۳۴۰ نفر بود. حجم نمونه، با استفاده از فرمول کوکران، به تعداد ۲۴۰ نفر برای این پژوهش در نظر گرفته شده و به دلیل تعطیلی مدارس در دوران شیوع بیماری کرونا، برای نمونه‌گیری، از روش در دسترس و اجرای اینترنتی استفاده شده بود؛ به این صورت که برای پرسشنامه‌ها، لینک ساخته شده و پس از مشخص کردن نمونه‌های این پژوهش، با هماهنگی مدیران مدارس، از طریق شبکه‌های اجتماعی در گروه‌های مجازی مدارس، لینک پرسشنامه‌ها در اختیار دانش‌آموزان قرار گرفته و از آنان درخواست شده است که از طریق آن، به سؤالات پاسخ دهند. جهت اطمینان از تکمیل پرسشنامه‌ها، لینک پرسشنامه برای ۵۴۶ دانش‌آموز ارسال گردیده و در نهایت خروجی اکسل از داده‌ها گرفته شده و برای تحلیل به نرم

<sup>1</sup>. Mousseau

افزار Spss نسخه ۲۶ منتقل شده است. کلیه اطلاعات انفرادی هر یک از شرکت‌کنندگان به صورت محرمانه است. با توجه به ماهیت تحقیق، دو پرسشنامه به منظور سنجش رابطه بین بهزیستی روان‌شناختی و نظام ارزشی بکار رفته است.

### ابزارهای پژوهش

**پرسشنامه بهزیستی روان‌شناختی ریف:** این پرسشنامه در سال ۱۹۸۹ توسط ریف طراحی شده و ۱۸ سؤال داشته و هدف آن، ارزیابی و بررسی بهزیستی روان‌شناختی از ابعاد مختلف (استقلال، تسلط بر محیط، رشد شخصی، ارتباط مثبت با دیگران، هدفمندی در زندگی، پذیرش خود) است. این پرسشنامه دارای سه سؤال برای هر یک از شش مؤلفه بهزیستی روان‌شناختی، شامل پذیرش خود (۲، ۸، ۱۰)، روابط مثبت با دیگران (۳، ۱۱، ۱۳)، تسلط بر محیط (۱، ۴، ۶)، استقلال (۹، ۱۲، ۱۸)، هدفمندی (۵، ۱۴، ۱۶) و رشد شخصی (۷، ۱۵، ۱۷) می‌باشد. طیف نمره‌گذاری آن بر اساس طیف لیکرت شش گزینه‌ای از کاملاً مخالفم (۱) تا کاملاً موافقم (۶) است. سؤالات شماره ۱، ۳، ۴، ۵، ۹، ۱۰، ۱۳، ۱۷ به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شوند. حد پایین نمره ۱۸ و حد بالای نمره در این پرسشنامه ۱۰۸ می‌باشد، که هر چه نمره فرد بالاتر باشد، از بهزیستی روانی بالاتری برخوردار است (آزیده و همکاران، ۱۴۰۴). در ایران و در پژوهش خانجانی و همکاران (۱۳۹۳) نتایج تحلیل عاملی تأییدی تک گروهی نشان داد که در کل نمونه و در دو جنس، الگوی شش عاملی این مقیاس (پذیرش خود، تسلط محیطی، رابطه‌ی مثبت با دیگران، داشتن هدف در زندگی، رشد شخصی و استقلال) از برازش خوبی برخوردار است. همسانی درونی این مقیاس با استفاده از آلفای کرونباخ در ۶ عامل پذیرش خود، تسلط محیطی، رابطه‌ی مثبت با دیگران، داشتن هدف در زندگی، رشد شخصی و استقلال به ترتیب برابر با ۰/۵۱، ۰/۷۶، ۰/۷۵، ۰/۵۲، ۰/۷۳، ۰/۷۲ و برای کل مقیاس ۰/۷۱ به دست آمد. در پژوهش حاضر همسانی درونی این پرسشنامه با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۷۲ به دست آمد.

پرسشنامه نظام ارزشی شوارتز: این پرسشنامه مشتمل بر ۵۷ عبارت ارزشی و در ده مؤلفه نظام ارزشی شوارتز (۲۰۰۶) اعم از قدرت، استقلال، برانگیختگی، همنوایی، امنیت، سنت، لذت، موفقیت، خیرخواهی و جهان‌گرایی است و حمایت قانع‌کننده بین‌فرهنگی در پژوهش بر نمونه‌هایی از ۴۰ کشور به‌دست آورده‌اند (شوارتز، ۲۰۰۵). به منظور سنجش مؤلفه‌های نظام ارزشی با توجه به اینکه هریک از مؤلفه‌ها شامل تعدادی گویه است از مقیاس ۷ ارزشی لیکرت، از ۱- تا ۵ استفاده شده، که نمره بالاتر نشان دهنده اهمیت بیشتر هر ارزش است. پرسش‌ها به این صورت بود که باید به این سؤال «هر یک از ارزش‌ها به عنوان اصول راهنما در زندگی شما چقدر اهمیت دارد؟» و براساس مقیاس لیکرت هفت گزینه‌ای از ۱ (مخالف ارزش‌های من) تا ۷ (عالی) است. در خصوص پایایی این آزمون که توسط (شوارتز ۲۰۰۵) در شش کشور اجرا گردید؛ آلفای به‌دست آمده در خرده مقیاس‌های خیرخواهی، سنت‌گرایی، همنوایی، امنیت، قدرت، تحریک‌طلبی، لذت‌جویی، موفقیت، خودرهنموددهی و جهان‌شمول‌نگری به ترتیب ۰/۶۱، ۰/۳۷، ۰/۴۸، ۰/۶۴، ۰/۵۰، ۰/۷۶، ۰/۷۹، ۰/۵۲، ۰/۵۳، ۰/۵۷ بود. برآورد پایایی پرسش‌نامه در تحقیق حقانی منش (۱۳۹۶) صورت گرفت و مقدار آلفا ۰/۸۷ به دست آمد. در پژوهش حاضر همسانی درونی این پرسشنامه با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۹۶ به دست آمد. همچنین در پژوهش نوروزی و همکاران (۱۳۹۱)، روایی ابزار از راه همبستگی پرسش با کل پرسشنامه، و پایایی آن از طریق آلفای کرونباخ، محاسبه گردید. ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۷۴ و برای خرده مقیاس‌ها بین ۰/۶۱ تا ۰/۸۵ و نیز روایی خرده مقیاس‌ها بین ۰/۱۶ تا ۰/۷۶ مثبت و معنادار به‌دست آمد.

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش‌های آمار توصیفی (میانگین و انحراف معیار) و در بخش آمار استنباطی به منظور بررسی همبستگی بین متغیرها از روش همبستگی پیرسون و به منظور پیش‌بینی متغیر ملاک از روش تحلیل رگرسیون همزمان استفاده شد. داده‌های پژوهش به‌وسیله نرم‌افزار Spss نسخه ۲۶ تحلیل شدند.

## یافته‌ها

در پاسخ علمی به سؤال اساسی تحقیق، در زیر به بیان یافته‌های توصیفی پرداخته می‌شود و سپس یافته‌های استنباطی بیان می‌شود.

میانگین سنی افراد نمونه در پژوهش حاضر ۱۳ سال بود. همه‌ی شرکت‌کنندگان دختر بودند. در جدول ۱ میانگین و انحراف استاندارد مؤلفه‌های متغیرهای بهزیستی روان‌شناختی و نظام ارزشی قید شده است.

جدول ۱. میانگین و انحراف استاندارد مؤلفه‌های بهزیستی روان‌شناختی و نظام ارزشی آزمودنی‌ها

انحراف استاندارد	میانگین	مؤلفه‌ها	متغیرها
۰/۸۸	۴/۱۴	استقلال	
۰/۸۳	۴/۰۰	تسلط بر محیط	
۰/۹۴	۴/۹۳	رشد شخصی	
۱/۲۰	۴/۵۸	ارتباط مثبت با دیگران	بهزیستی روان‌شناختی
۰/۹۲	۴/۲۸	هدمندی در زندگی	
۱/۰۱	۴/۷۷	پذیرش خود	
۰/۶۱	۲۶/۷۲	کل	
۰/۸۵	۵/۹۵	۴ خیرخواهی	
۱/۱۴	۵/۵۷	۸ سنت	
۰/۹۶	۶/۰۷	۱ همنوایی	
۱/۰۰	۵/۸۹	۶ امنیت	نظام ارزشی
۱/۰۵	۵/۶۸	۷ قدرت	
۱/۲۰	۵/۲۶	۱۰ برانگیختگی	
۱/۲۰	۵/۳۴	۹ لذت‌گرایی	

۰/۹۲	۶/۰۲	۳ موفقیت
۰/۹۱	۵/۹۴	۵ استقلال
۰/۹۲	۶/۰۳	۲ جهان‌گرایی

همان‌طور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، میانگین و انحراف استاندارد مربوط به متغیرهای پژوهش نشان داده شده است. در جدول ۲ ضرایب همبستگی بین متغیرهای پژوهش بیان شده است.

جدول ۲. ضرایب همبستگی بهزیستی روان‌شناختی (نمره کل) و نظام ارزشی آزمودنی‌ها

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
۱. خیرخواهی	-										
۲. سنت	۰/۶۴**	-									
۳. همنوایی	۰/۵۹**	۰/۷۳**	-								
۴. امنیت	۰/۷۱**	۰/۷۳**	۰/۸۰**	-							
۵. قدرت	۰/۵۰**	۰/۴۶**	۰/۶۲**	۰/۶۵**	-						
۶. برانگیختگی	۰/۴۱**	۰/۱۴*	۰/۱۷**	۰/۲۶**	۰/۴۳**	-					
۷. لذت‌گرایی	۰/۳۳**	۰/۲۸**	۰/۳۰**	۰/۳۶**	۰/۳۴**	۰/۴۷**	-				
۸. موفقیت	۰/۶۰**	۰/۵۶**	۰/۶۰**	۰/۶۵**	۰/۶۵**	۰/۴۷**	۰/۳۸**	-			
۹. استقلال	۰/۵۹**	۰/۵۰**	۰/۵۶**	۰/۶۵**	۰/۶۹**	۰/۵۲**	۰/۳۹**	۰/۷۲**	-		
۱۰. جهان‌گرایی	۰/۶۶**	۰/۷۴**	۰/۶۸**	۰/۷۵**	۰/۵۶**	۰/۲۶**	۰/۳۱**	۰/۷۰**	۰/۶۸**	-	
۱۱. بهزیستی روان‌شناختی	۰/۴۱**	۰/۵۱**	۰/۴۳**	۰/۴۵**	۰/۲۳**	۰/۱۰*	۰/۱۵*	۰/۳۵**	۰/۳۵**	۰/۴۵**	-

همان‌طور که در جدول ۲ مشاهده می‌شود کلیه مؤلفه‌های نظام ارزشی (به‌جز برانگیختگی) با بهزیستی روان‌شناختی رابطه مثبت و معناداری دارند. به‌منظور بررسی پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی بر اساس نظام ارزشی از رگرسیون همزمان استفاده شده است. قبل از انجام تحلیل رگرسیون، نرمال بودن متغیر ملاک (بهزیستی روان‌شناختی)، استقلال خطاها و هم‌خطی متغیرهای پیش‌بین مورد بررسی قرار گرفته است. نتایج آزمون کلموگروف اسمیرنوف با (آماره ۰/۵۸ و  $p > ۰/۰۵$ ) نشان از نرمال بودن متغیر بهزیستی روان‌شناختی است. طبق آماره دوربین و واتسون که محدوده قابل قبول آن

۱/۵ تا ۲/۵ است؛ در تحقیق حاضر میزان آن برای متغیرهای پیش‌بین در پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی (۱/۹۵۶)، حاکی از استقلال خطاها است. یکی از شروط دیگر صحت رگرسیون خطی، عدم هم‌خطی متغیرهای پیش‌بین است و معیار سنجش این شرط، عامل تورم واریانس است. چنانچه این عامل عددی کمتر از ۱۰ داشته باشد عدم هم‌خطی متغیرها تأیید می‌شود (حبیب‌پورگتابی و صفری شالی، ۱۳۹۵). در پژوهش حاضر، عامل تورم واریانس در تمامی متغیرها کوچک‌تر از ۱۰ است و عدم هم‌خطی تأیید می‌شود. در جدول ۳ و ۴ نتایج رگرسیون هم‌زمان مربوط به پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی بر اساس نظام ارزشی ارائه گردیده است:

جدول ۳. نتایج ضرایب چندگانه و بررسی معناداری پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی از طریق متغیرهای پیش‌بین بر

اساس آزمون آنوا

متغیر ملاک	منبع تغییر	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	sig	R	R <sup>2</sup>	R تعدیل شده	R دوربین-واتسون
بهزیستی روان‌شناختی	رگرسیون	۲۷/۲۵۵	۱۰	۲/۷۲۶	۹/۸۴۳	۰/۰۰۱	۰/۵۴۸	۰/۳۰۱	۰/۲۷۰	۱/۹۵۶
	باقیمانده	۶۳/۴۰۷	۲۲۹	۰/۲۷۷						
	کل	۹۰/۶۶۳	۲۳۹							

همان‌طور که در جدول ۳ قابل مشاهده است، مدل رگرسیونی حاضر با  $(F=9/843)$  معنادار است  $(p < 0/001)$ . همچنین مقدار همبستگی چندگانه متغیرهای پیش‌بین با متغیر ملاک برابر  $0/548$  و ضریب تعیین برابر با  $0/301$  و ضریب تعیین تعدیل شده  $0/270$  به دست آمد؛ بنابراین متغیرهای پیش‌بین قادر به پیش‌بینی ۲۷ درصد از تغییرات متغیر بهزیستی روان‌شناختی بودند.

جدول ۴. تحلیل رگرسیون بهزیستی روان‌شناختی بر اساس نظام ارزشی

مدل	ضرایب غیراستاندارد		ضرایب استاندارد		sig
	B	SE	Beta	t	
مقدار ثابت	۲۴/۴۰۲	۱/۷۱۹		۸/۳۷۸	۰/۰۰۱
خیرخواهی	۰/۳۳۷	۰/۳۹۰	۰/۰۷۸	۰/۸۶۳	۰/۳۸۹

۰/۰۰۴	۲/۸۷۷	۰/۲۸۴	۰/۳۱۹	۰/۹۱۸	سنت
۰/۳۴۵	۰/۹۴۵	۰/۰۹۸	۰/۳۹۷	۰/۳۷۵	همنوایی
۰/۴۱۰	۰/۸۲۶	۰/۰۹۹	۰/۴۳۹	۰/۳۶۳	امنیت
۰/۰۳۲	-۲/۱۶۱	-۰/۱۹۱	۰/۳۰۹	-۰/۶۶۸	قدرت
۰/۹۲۱	-۰/۰۹۹	-۰/۰۰۸	۰/۲۴۱	-۰/۰۲۴	برانگیختگی
۰/۶۱۳	-۰/۵۰۶	-۰/۰۳۳	۰/۲۰۲	-۰/۱۰۲	لذت‌گرایی
۰/۷۸۲	۰/۲۷۷	۰/۰۲۶	۰/۳۷۸	۰/۱۰۵	موفقیت
۰/۱۹۵	۱/۳۰۰	۰/۱۲۸	۰/۳۹۹	۰/۵۱۸	استقلال
۰/۵۳۱	۰/۶۲۷	۰/۰۶۷	۰/۴۳۰	۰/۲۷۰	جهان‌گرایی

نتایج جدول ۴ حاکی از آن است که متغیر پیش‌بین یعنی مؤلفه‌های نظام ارزشی قادر به پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی در نوجوانان هستند؛ بنابراین، بر اساس داده‌های موجود در جدول، می‌توان معادله رگرسیون را به شرح زیر نوشت: بر اساس یافته‌های جدول ۳ می‌توان گفت که مؤلفه‌های نظام ارزشی توانستند ۲۷ درصد از متغیر ملاک یعنی بهزیستی روان‌شناختی در نوجوانان را پیش‌بینی نمایند.

### بحث و نتیجه‌گیری

نتایج پژوهش حاضر مؤید رابطه بین نظام ارزشی و بهزیستی روان‌شناختی است که هم‌سو با پژوهش‌های شریفی و همکاران (۱۳۹۵)، بورگ و همکاران (۲۰۱۹)، کاسا (۲۰۲۱) و ساگیو و شوارتز (۲۰۲۲) می‌باشد. در تبیین یافته‌های پژوهش می‌توان بیان کرد که از یک‌سو، بهزیستی روان‌شناختی، حاصل تلاش برای شکوفایی پتانسیل‌های وجودی انسان است که این امر، به‌نوبه خود متأثر از نظام ارزشی کلان‌تر فردی می‌باشد (شریفی و همکاران، ۱۳۹۵؛ فریدمن و همکاران، ۲۰۱۹) و از سوی دیگر، بر اساس نظریه نظام ارزشی شوارتز، ارزش‌ها، مهم‌ترین عوامل نظام فکری، تعیین‌کننده اهداف و هدایت‌کننده تمایلات انسان بوده و چارچوب خاصی را برای تعیین ملاک‌های رفتار متناسب با هر موقعیت و نحوه تعامل با دیگران فراهم می‌سازند (بابویک و همکاران، ۲۰۱۱)؛ در واقع، نظام

ارزشی، از درونی‌ترین لایه‌های هویت و شخصیت هر فرد محسوب می‌شود که تعیین‌کننده اصول راهبردی زندگی است (سین و همکاران، ۲۰۱۹). همچنین، هر یک از ارزش‌ها در نظام ارزشی، به‌عنوان جنبه‌ای از ویژگی‌های روان‌شناختی، تشکیل‌دهنده پایه‌های نظام‌های شناختی، نگرشی و رفتاری و نیز معنای زندگی هر فرد می‌باشند که در ارتقای بهزیستی روان‌شناختی نقش مهمی ایفا می‌کنند (استیونسون و همکاران، ۲۰۱۹). شایان ذکر است در سنین مختلف، ارزش‌های متفاوتی در اولویت قرار می‌گیرند، به‌طور مثال، نوجوانی، دوره‌ای بحرانی از رشد روانی-اجتماعی است و در تحلیل اثرات فضای سیاسی-اجتماعی در ارزش‌های نوجوانان نسبت به بزرگسالان، نکته قابل اهمیت، انشقاق در بعد تعالی خود (خیرخواهی و جهان‌شمول‌نگری) است، چرا که مطابق نظریه سلمن (۱۹۸۰)، نوجوانان به‌خوبی قادر به اتخاذ منظر اجتماعی نیستند، به‌ویژه در نوجوانان ایرانی که به‌دلیل تحت‌تأثیر قرار گرفتن تحول اخلاقی از آموزه‌های ایدئولوژیکی، ادراک آنان از دیگر دوستی، بر فضای رابطه با خانواده و همسالان متمرکز است (دلخموش و احمدی‌مبارکه، ۱۳۹۱). همچنین، مطابق با نظریه بافتارگرایی تحولی (لرنر، ۱۹۹۱، ۱۹۹۶)، تعاملات بین افراد و زمینه‌های اجتماعی در این دوران، جهت‌دهنده نظام ارزشی نوجوانان است، در قلب این تعاملات، والدین از طریق انتقال ارزش‌ها و رفتار، رشد روانی-اجتماعی را در اوایل و اواسط نوجوانی هدایت می‌کنند (میوس، ۲۰۱۶). همچنین، در تمام جوامع، افراد دارای بهزیستی روان‌شناختی بالا، از طریق در اولویت قرار دادن ارزش‌ها، تمایل دارند عملکرد خود را به سطحی مطلوب رسانده و سعی در کسب صفات مثبت مانند بالندگی و رضایت از زندگی دارند؛ در واقع، نظام ارزشی هر فرد، متشکل از بایدها و نبایدها است که تا حد زیادی تعیین‌کننده اهداف و رفتار وی می‌باشد. بنابراین، نوجوانان با تعیین ارزش‌های معقول و منطقی می‌توانند با پذیرش خود و تعیین اهداف خردمندانه، در مسیر شکوفایی روان‌شناختی، با حداکثر توانایی خود گام بردارند و برعکس، هنگامی که بدون توجه به امکانات محیطی و نیز، توانایی و مهارت‌های خود، اهداف، ارزش‌ها و آرمان‌های بلندپروازانه برای خویش در نظر می‌گیرند، به‌طور معمول، به تحریف‌های شناختی مانند اغراق، دچار شده؛ قادر به تحقق اهداف تعیین شده نیستند و شکست‌های متعددی را تجربه می‌کنند، که این امر باعث تداوم چرخه کمالگرایی، خودانتقادگری، هیجانات ناخوشایند نظیر ترس از شکست شده و در نهایت، منجر به کاهش سطح بهزیستی روان‌شناختی آنان خواهد شد (کیم و همکاران، ۲۰۲۲). همچنین، در جوامع

مختلف و با توجه به فرهنگ حاکم، افراد اولویت‌بندی‌های مجزایی برای نظام ارزشی خود قائل هستند؛ بنابراین می‌توان مشاهده کرد که نظام‌های ارزشی، با توجه به بافت فرهنگی و اجتماعی موجود در جامعه دارای اولویت‌های متفاوتی هستند. بنابراین می‌توان اینگونه بیان کرد که ارزش‌ها یکی از ابعاد مهم و اساسی شخصیت و زندگی اجتماعی به‌شمار می‌آیند و به‌عنوان آرمان‌ها و اهداف موقعیتی توصیف و تعریف می‌شوند که اصول راهبردی زندگی هر فردی را تعیین می‌کنند. بنابراین، ارزش‌ها، به مثابه یکی از عناصر فرهنگی هر جامعه به حساب آمده و از جمله معیارهایی هستند که به‌عنوان پایه و اساس بینش و کنش انسان قرار می‌گیرند، در واقع، این ارزش‌ها هستند که چارچوب-های ویژه‌ای برای افراد جامعه تعیین می‌کنند تا اینکه بدانند در هر موقعیتی چه رفتار و پاسخی مناسب است (ساگیو و شوارتز، ۲۰۲۲). همچنین، ارزش‌ها مهم‌ترین عامل در نظام عقیدتی و تمایلات انسان هستند و برای تبیین اعتقادات، رغبت‌ها می‌توان از ارزش‌ها استفاده کرد. در واقع، افراد برای انطباق با واقعیت محیط اجتماعی، باید آگاهانه نیازمندی‌های جدایی‌ناپذیر وجود خود را تغییر شکل دهند و آن را با زبان خاص ارزش‌هایی که می‌توانند با آن رابطه برقرار کنند، جلوه‌گر سازند. از جمله این رغبت‌ها می‌توان به ارتقای وضعیت روان‌شناختی افراد در شرایط حادی همچون پاندمیک کووید-۱۹ اشاره کرد که در آن افراد تمایل دارند که از لحاظ روانی خود را به سطحی مطلوب رسانند تا عملکرد آن‌ها تحت تاثیر جو منفی موجود قرار نگرفته و بهترین کارایی را در شرایط موجود داشته باشند و بنابراین سعی در ارتقای بهزیستی روان‌شناختی خود دارند؛ زیرا در بهزیستی روان‌شناختی، افراد به‌دنبال رفتارهایی فراتر از نبود علائمی مانند اضطراب، افسردگی و آسیب‌های روانی هستند و سعی می‌کنند صفات مثبتی مانند معنویت، شکوفایی، بالندگی و رضایت از زندگی را در خود تقویت کنند که همه، خصوصیتی از یک بهزیستی روان‌شناختی مطلوب هستند (بلیک و همکاران، ۲۰۲۲). این امر، به‌ویژه نوجوانان که مطابق با نظریه ذهن، تحول همه‌جانبه آن‌ها، به‌شدت تحت تاثیر پاندمیک کووید-۱۹ قرار داشته است؛ صدق می‌کند (مینارد و همکاران، ۲۰۲۶). بنابراین در تمام جوامع، افراد دارای سطوح بالای بهزیستی روان‌شناختی، سعی دارند از طریق در اولویت قرار دادن ارزش‌ها، عملکرد خود را به سطح بهینه رسانده و در جهت کسب صفات مثبت، مانند بالندگی و رضایت از زندگی تلاش می‌کنند؛ در واقع، نظام ارزشی افراد، متشکل از باید‌ها و

نبایدهایی است که به‌طور قابل توجهی تعیین کننده اهداف و رفتار آنان می‌باشد و با اولویت قرار دادن ارزش‌ها، در دست‌یابی افراد به بهزیستی روان‌شناختی کمک می‌کند (جوشنلو و قائدی، ۲۰۰۹). در نهایت، می‌توان گفت، نظام ارزشی به‌عنوان چارچوبی است که بر مبنای آن، هر فرد به موقعیت و شرایط خود درباره خویشتن و آنچه پیرامون وی رخ می‌دهد، معنا می‌بخشد و با توجه به آن، اهداف و معیارهایی را در نظر می‌گیرد. افراد با تعیین ارزش‌های معقول، می‌توانند با پذیرش خود و تعیین اهداف منطقی، در مسیر شکوفایی روان‌شناختی حرکت کنند و برعکس، هنگامی که بدون توجه به توانایی و مهارت خویش و امکانات محیطی، ارزش‌ها و اهداف بلندپروازانه برای خود تعیین می‌کنند، به تحریف‌های شناختی مانند بزرگنمایی، دچار شده؛ قادر به تحقق اهداف تعیین شده نیستند و با تکرار شکست‌های متعدد، باعث تداوم چرخه کمالگرایی، خودانتقادی، کاهش عزت‌نفس و هیجانات ناخوشایند شده و در نهایت، منجر به کاهش سطح بهزیستی روان‌شناختی آنان خواهد شد (خانجانی و همکاران، ۱۳۹۳) و در نهایت، به دلیل آنکه هر کدام از مؤلفه‌های نظام ارزشی شوارتر، معرف جنبه‌ای از ویژگی‌های روان‌شناختی افراد هستند، بنابراین می‌توان اذعان کرد که در شکل‌دهی به سیستم روان‌شناختی افراد، از جمله بهزیستی روان‌شناختی نقش مهمی ایفا می‌کنند (ویراسزکو، ۲۰۲۱).

از محدودیت‌های پژوهش حاضر، می‌توان به نوع طرح پژوهش اشاره کرد که اصولاً از نظر تعیین روابط علت و معلولی محدودیت دارد. از آنجا که این پژوهش در دانش‌آموزان دختر انجام شده است، در تعمیم نتایج به سایر گروه‌ها باید احتیاط کرد. با توجه به نتایج این پژوهش مبتنی بر پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی نوجوانان در دوران کرونا بر اساس نظام ارزشی بود، پیشنهاد می‌شود که در پژوهش‌های آتی علاوه بر پرسشنامه از روش مشاهده و مصاحبه اقدام به سنجش کرد تا بتوان روابط علت و معلولی را کشف کرد. همچنین پژوهشگران از روش‌های دیگری همچون روش‌های تحقیق آمیخته، مصاحبه و کیفی در پژوهش‌های خود استفاده کنند. همچنین از نتایج این پژوهش

جهت ارتقا بهزیستی روان‌شناختی نوجوانان استفاده شود و تا حد امکان این نمونه از جامعه‌ی آماری را بیشتر با فضای واقعی و بیرون از دنیای مجازی آشنا سازند (به دلیل بیماری کرونا) و مهارت‌های ارتقا بهزیستی روان‌شناختی را در نوجوانان ارتقا دهند تا درگیر ناخوشایندی و شرایط سخت نشوند.

### تعارض منافع

هیچ‌گونه تعارض منافع بین نویسندگان وجود ندارد.

### منابع

- آزیده، وکیل، قدوسی‌نژاد، آیت و نیکدل، فریبرز. (۱۴۰۴). مدل علی امید به تحصیل دانش‌آموزان براساس ادراک حمایت اجتماعی و بهزیستی روانی: نقش واسطه‌ای اشتیاق تحصیلی. *مطالعات روانشناسی تربیتی*. (۵۷) ۲۲، ۳۳-۱.
- انجم شعاع، محمد رئوف، حسینچاری، مسعود، لطیفیان، مرتضی و خرمایی، فرهاد. (۱۳۹۶). رابطه هوش عمومی و استدلال اخلاقی: نقش واسطه‌گری ابعاد هویت اخلاقی. *مطالعات روانشناسی تربیتی* 14(27), 63-86. doi: 10.22111/jeps.2017.3420
- خانجانی، مهدی، شهیدی، شهریار، فتح‌آبادی، جلیل، مظاهری، محمد علی، شکری، امید، (۱۳۹۳)، ساختار عاملی و ویژگی‌های روان‌سنجی فرم کوتاه ( ۱۸ سوالی) مقیاس بهزیستی روان‌شناختی ریف در دانشجویان دختر و پسر، اندیشه و رفتار، ۹(۳۲)، ۲۷-۳۶.
- دلخמוש، محمدتقی واحمدی مبارکه، مهرناز. (۱۳۹۱). ویژگی‌های مختص به فرهنگ در ارزش‌های ایرانیان: بررسی در سه نمونه از سه نسل. *روانشناسی تحولی: روانشناسان ایرانی*. ۹ (۳۴)، ۱۰۷-۱۲۷.

شبانلی، رحیم؛ محمودی، غلامرضا؛ غباری بناب، باقر؛ امامی پور، سوزان و سپاه منصور، مژگان. (۱۳۹۴). پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی بر اساس سبک‌های دلبستگی و شفقت به خود در

مادران دانش‌آموزان دوره ابتدایی شهر ارومیه. *زن و مطالعات خانواده*، ۸(۲۷)، ۷۲-۹۴.

شریفی، گشاو؛ آذرنیاد، آرش؛ خلیلی، شیوا؛ سیفی، سید جواد و حمیدی، امید. (۱۳۹۵). رابطه ارزش‌های شخصی شوارتز با بهزیستی ذهنی در بین بیماران مبتلا به سرطان سینه. *روان‌شناسی بالینی*، ۸(۴)، ۶۳-۷۴.

صدوقی، مجید و حسام پور، فاطمه. (۱۳۹۹). پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی در سالمندان بر اساس معنویت، قدردانی از خدا و حمایت اجتماعی ادراک‌شده. *سالمند: مجله سالمندی ایران*، ۱۵(۲)، ۱۴۴-۱۵۹.

فلاحی، مریم و سلیمی، سمانه. (۱۴۰۳). مدل یابی ساختاری تأثیر فرهنگ مدرسه بر بهزیستی روان‌شناختی با نقش میانجی خودشیفتگی و هیجان‌ات پیشرفت. *مطالعات روانشناسی تربیتی* 21(56), 164-135. doi: 10.22111/jeps.2024.48261.5679

محمدی مزلقانی، سیاوش، آزادیکتا، مهرناز و صادقی، جمال. (۱۴۰۳). اثرات روانی-اجتماعی و رفتاری کووید-۱۹ بر سبک زندگی دانش‌آموزان نوجوان: مطالعه‌ای مبتنی بر تحلیل متن رهبری آموزشی کاربردی.

مرادی\*، مرتضی، حسین چاری، مسعود، سلیمانی خشاب، عباسعلی و دهقانی زاده، محمدحسین. (۱۳۹۳). پیش‌بینی ابعاد بهزیستی روان‌شناختی دانشجویان بر اساس ابعاد سبک دلبستگی و عزت نفس. *مطالعات روانشناسی تربیتی* 11(20), 135-174. doi: 10.22111/jeps.2014.1856

- نوروزی، نصراله، مرزوقی، رحمت اله، ترک زاده، جعفر، و محمدی، مهدی. (۱۳۹۱). بررسی مقایسه ای نظام ارزشی فرهنگیان (مدیران و معلمان) شهرستان دشتستان بر اساس نظریه ارزش های بنیادین شوارتز. رهیافتی نو در مدیریت آموزشی، ۳(۲) (پیاپی ۱۰)، ۹۹-۱۱۸.
- وحیدی، زهره و جعفری هرندی، رضا. (۱۳۹۶). پیش بینی بهزیستی روانشناختی براساس مؤلفه های سرمایه روانشناختی و مؤلفه های نگرش معنوی. پژوهش نامه روانشناسی مثبت، ۳(۲)، ۵۱-۶۴.
- وفایی، طیبه، سماوی، سید عبدالوهاب، ویسنهانت، جولیا و نجارپوریان، سمانه. (۱۴۰۱). بررسی عوامل فردی یا روانشناختی موثر بر پدیده خودآسیب زنی نوجوانان: یک مطالعه کیفی. *مطالعات روانشناسی تربیتی* 19(45), 155-142. doi: 10.22111/jeps.2022.6979
- یعقوبی، ابوالقاسم؛ نادری پور، حسین؛ یارمحمدی واصل، مسیب و محقق، حسین. (۱۳۹۸). تبیین بهزیستی روانشناختی بر اساس ذهن آگاهی، نیاز به شناخت و سرمایه های روانشناختی در دانشجویان. *فصلنامه روان شناسی تربیتی*، ۱۵(۵۲)، ۲۱۷-۲۳۷.

## References

- Belic, J., Djordjevic, A., Nikitović, T., & Khaptsova, A. (2021). The Diversity of Value Construal: A Constructivist Approach to the Schwartz Theory of Basic Values. *Journal of Constructivist Psychology*, 1-25.
- Bobowik, M., Basabe, N., Páez, D., Jiménez, A., & Bilbao, M. A. (2011). Personal values and well-being among Europeans, Spanish natives and immigrants to Spain: Does the culture matter? *Journal of Happiness Studies*, 12(3), 401-419.
- Bojanowska, A., & Piotrowski, K. (2019). Values and psychological well-being among adolescents—are some values ‘healthier’ than others? *European Journal of Developmental Psychology*, 16(4), 402-416.
- Bolier, L., Haverman, M., Westerhof, G. J., Riper, H., Smit, F., & Bohlmeijer, E. (2013). Positive psychology interventions: A meta-analysis of randomized controlled studies. *BMC public health*, 13(1), 1-20.

- Borg, I., Hermann, D., Bilsky, W., & Pöge, A. (2019). Do the PVQ and the IRVS scales for personal values support Schwartz's value circle model or Klages' value dimensions model?. *Measurement instruments for the social sciences*, 1(1), 1-14.
- Brown, K. W., & Kasser, T. (2005). Are psychological and ecological well-being compatible? The role of values, mindfulness, and lifestyle. *Social indicators research*, 74(2), 349-368.
- Chen, N., Zhou, M., Dong, X., Qu, J., Gong, F., Han, Y., ... & Zhang, L. (2020). Epidemiological and clinical characteristics of 99 cases of 2019 novel coronavirus pneumonia in Wuhan, China: a descriptive study. *The lancet*, 395(10223), 507-513.
- Cohen, A., & Shamai, O. (2010). The relationship between individual values, psychological well-being, and organizational commitment among Israeli police officers. *Policing: An International Journal of Police Strategies & Management*, 33(1), 30-51.
- Cohen, A., & Shamai, O. (2010). The relationship between individual values, psychological well-being, and organizational commitment among Israeli police officers. *Policing: An International Journal of Police Strategies & Management*.
- Der Kinderen, S., & Khapova, S. N. (2020). Positive psychological well-being at work: The role of eudaimonia. *The palgrave handbook of workplace well-being*, 1-28.
- Dittmann, R. W., & Rothenberger, A. (2019). Psychopharmacology research in child and adolescent psychiatry—Developments, challenges, perspectives. *Zeitschrift für Kinder-und Jugendpsychiatrie und Psychotherapie*, 47(6), 489-494.
- Eleuteri, S., Saladino, V., & Verrastro, V. (2017). Identity, relationships, sexuality, and risky behaviors of adolescents in the context of social media. *Sexual and Relationship Therapy*, 32(3-4), 354-365.
- Folch, C., Ganem, F., Colom-Cadena, A., Martínez, I., Cabezas, C., & Casabona, J. (2025). Impact of the COVID-19 pandemic on the psychological well-being of adolescents by gender identity. *Gaceta Sanitaria*, 37, 102346.

- Haqqani Manesh, Angel. (2016). The relationship between the value system and the emotional intelligence of female teachers of the second secondary school in the 5th district of Isfahan. Master's thesis in Isfahan (Khorasgan).
- Haslam, N., Whelan, J., & Bastian, B. (2009). Big Five traits mediate associations between values and subjective well-being. *Personality and individual differences*, 46(1), 40-42.
- Henson, S., Kambhampati, U., Mogues, T., Olsen, W., Prowse, M., Ramos, R Burke & Yap, O. F. (2020). The development impacts of COVID-19 at home and abroad: Politics and implications of government action. *The European Journal of Development Research*, 32, 1339-1352.
- Huang, C., Wang, Y., Li, X., Ren, L., Zhao, J., Hu, Y., ... & Cao, B. (2020). Clinical features of patients infected with 2019 novel coronavirus in Wuhan, China. *The lancet*, 395(10223), 497-506.
- Joshanloo, M., & Ghaedi, G. (2009). Value priorities as predictors of hedonic and eudaimonic aspects of well-being. *Personality and individual differences*, 47(4), 294-298.
- Kaasa, A. (2021). Merging Hofstede, Schwartz, and Inglehart into a single system. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 52(4), 339-353.
- Khanjani, M., Shahidi, S., Fathabadi, J., Mazaheri, M., Shokri, O. (2014). Factor structure and psychometric properties of the Ryff's scale of Psychological well-being, short form (18-item) among male and female students. *Thoughts and Behavior in Clinical Psychology*, 9(32), 27-36.
- Lábadi, B., Arató, N., Budai, T., Inhof, O., Stecina, D. T., Sík, A., & Zsidó, A. N. (2022). Psychological well-being and coping strategies of elderly people during the COVID-19 pandemic in Hungary. *Aging & Mental Health*, 26(3), 570-577.
- Laczkó, T., Ács, P., Cselik, B., & Stocker, M. (2023). The Role of Sports in the Subjective Psychological Well-Being of Hungarian Adult Population in Three Waves of the COVID-19 Pandemic. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 20(1), 660.
- Li, Q., Guan, X., Wu, P., Wang, X., Zhou, L., Tong, Y., ... & Feng, Z. (2020). Early transmission dynamics in Wuhan, China, of novel coronavirus-infected pneumonia. *New England journal of medicine*, 382, 1199-1207.

- Madva, E. N., Sadlonova, M., Harnedy, L. E., Longley, R. M., Amonoo, H. L., Feig, E. H., ... & Celano, C. M. (2023). Positive psychological well-being and clinical characteristics in IBS: A systematic review. *General Hospital Psychiatry, 81*, 1–14.
- MamSharifi, P., Khansari, S. S. A., Najafi, K., Farokhi, S., & Aminpour, M. (2022). The mediating role of problem solving strategies in the relationship between metacognitive beliefs and cognitive emotion regulation strategies with resilience in the Covid-19 era. *Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal (RRJ), 11(4)*, 205-216.
- Mantovani, A., Rinaldi, E., Zusi, C., Beatrice, G., Saccomani, M. D., & Dalbeni, A. (2021). Coronavirus disease 2019 (COVID-19) in children and/or adolescents: a meta-analysis. *Pediatric research, 89(4)*, 733-737.
- Mayer, C. H., & Vanderheiden, E. (2020). Contemporary positive psychology perspectives and future directions. *International Review of Psychiatry, 32(7-8)*, 537-541.
- Maynard, M. L., Khalid, H., Karimi Valoojerdy, Z., Talwar, V., & Bosacki, S. L. (2025). Adolescent Development in Unprecedented Times: A Comparative Study of Theory of Mind Before and After COVID-19. *Adolescents, 5(2)*, 11.
- Meeus, W. (2016). Adolescent psychosocial development: A review of longitudinal models and research. *Developmental Psychology, 52(12)*, 1969–1993.
- Mousseau, A. C., Scott, W. D., & Estes, D. (2014). Values and depressive symptoms in American Indian youth of the northern plains: Examining the potential moderating roles of outcome expectancies and perceived community values. *Journal of youth and adolescence, 43(3)*, 426-436.
- Pepe, A., & Farina, E. (2023). A mixed-method study on adolescents' well-being during the COVID-19 syndemic emergency. *Scientific Reports, 13(1)*, 871.
- Piao, X., Xie, J., & Managi, S. (2022). Environmental, social, and corporate governance activities with employee psychological well-being improvement. *BMC Public Health, 22(1)*, 1-12.
- [Rodriguez, Y.](#) and [Burke, R.V.](#) (2023), "Impacts of COVID-19 on Children and Adolescent Well-Being", [Horney, J.A.](#) (Ed.) COVID-19, Frontline Responders and Mental Health: A Playbook for Delivering Resilient *Public*

- Health Systems Post-Pandemic*, Emerald Publishing Limited, Bingley, pp. 43-54.
- Ryff, C. D. (2017). Eudaimonic well-being, inequality, and health: Recent findings and future directions. *International review of economics*, 64, 159-178.
- Ryff, C. D. (1989). Happiness is everything, or is it? Explorations on the meaning of psychological well-being. *Journal of personality and social psychology*, 57(6), 1069.
- Twenge, J. M., Martin, G. N., & Campbell, W. K. (2018). Decreases in psychological well-being among American adolescents after 2012 and links to screen time during the rise of smartphone technology. *Emotion*, 18(6), 765.
- Sadoughi, M., & Hesampour, F. (2020). Prediction of psychological well-being in the elderly by assessing their spirituality, gratitude to god, and perceived social support. *Iranian Journal of Ageing*, 15(2), 144-159.
- Saurabh, K., & Ranjan, S. (2020). Compliance and psychological impact of quarantine in children and adolescents due to Covid-19 pandemic. *The Indian Journal of Pediatrics*, 87, 532-536.
- Sagiv, L. (2011). Personal values, national culture and organizations: Insights applying the Schwartz value framework. *The handbook of organizational culture and climate*, 2, 515-537.
- Sagiv, L., & Schwartz, S. H. (2022). Personal values across cultures. *Annual review of psychology*, 73, 517-546.
- Salavera, C., Usán, P., Teruel, P., & Antoñanzas, J. L. (2020). Eudaimonic well-being in adolescents: The role of trait emotional intelligence and personality. *Sustainability*, 12(7), 2742.
- Sortheix, F. M., & Schwartz, S. H. (2017). Values that underlie and undermine well-being: Variability across countries. *European Journal of Personality*, 31(2), 187-201.
- Sinn, J. S. (2019). Mapping ideology: Combining the Schwartz value circumplex with evolutionary theory to explain ideological differences. *Evolutionary Psychological Science*, 5(1), 44-57.
- Schwartz, S. H. (2012). An overview of the Schwartz theory of basic values. *Online readings in Psychology and Culture*, 2(1), 2307-0919.1

- Sharifi, G., Azarniad, A., Khalili, S., Seifi, S., Hamidi, O. (2016). Relationship between Schwartz's Personal Values and Subjective Well-being among Patients with Breast Cancer. *Journal of Clinical Psychology*, 8(4), 63-74. doi: 10.22075/jcp.2017.2254.
- Sohrabi, C., Alsafi, Z., O'Neill, N., Khan, M., Kerwan, A., Al-Jabir, A., Iosifidis, C., & Agha, R. (2020). World Health Organization declares global emergency: A review of the 2019 novel coronavirus (COVID-19). *International journal of surgery (London, England)*, 76, 71–76.
- Stevenson, J. C., Millings, A., & Emerson, L. M. (2019). Psychological well-being and coping: The predictive value of adult attachment, dispositional mindfulness, and emotion regulation. *Mindfulness*, 10(2), 256-271.
- Vahidi, Z., Jafari Harandi, R. (2017). Predicting of Psychological Well-Being from Components of Psychological Capital and Spiritual Attitude. *Positive Psychology Research*, 3(2), 51-64.
- Verhoeven, M., Poorthuis, A. M., & Volman, M. (2019). The role of school in adolescents' identity development. A literature review. *Educational Psychology Review*, 31(1), 35-63.
- WHO Director-General's opening remarks at the media briefing on COVID-19 - 11 March 2020". (2020). Accessed: March 23, 2020: [https:// www.who.int /dg/speeches/detail/ whodirector-general-s- opening-re-marks-at-the- media-briefing -on- covid-19](https://www.who.int/dg/speeches/detail/whodirector-general-s-opening-re-marks-at-the-media-briefing-on-covid-19).
- Wiraszka, P. (2021). Determining the Level of Security Culture of the Entity Using the Midified Shalom Schwartz Value Model. *Security Dimensions. International and National Studies*, (39), 132-146.
- Yaghoobi, A., Naderipour, H., yarmohamadi vassel, M., Mohagheghi, H. (2019). The explaining of Psychological Well-being based on Mindfulness, Need for Cognition and Psychological Capital in the students. *Educational Psychology*, 15(52), 217-237.